

Model doskonalenia nauczycieli specjalistów, czyli uczenie się przez doświadczenie

28.9.2026 - | Instytut Badań Edukacyjnych

Specjaliści, którzy uczą się w działaniu, rozwijają się szybciej. Tak wynika z ewaluacji modelu doskonalenia opracowanego w projekcie „Szkoła dostępna dla wszystkich”. Najbardziej wzrosły wiedza i umiejętności praktyczne, a efekty zależały od zaangażowania uczestników.

Specjaliści, którzy uczą się w działaniu, rozwijają się szybciej. Tak wynika z ewaluacji modelu doskonalenia opracowanego w projekcie „Szkoła dostępna dla wszystkich”. Najbardziej wzrosły wiedza i umiejętności praktyczne, a efekty zależały od zaangażowania uczestników.

Skuteczność edukacji włączającej zależy przede wszystkim od kompetencji nauczycieli i specjalistów. Nowa publikacja IBE PIB pokazuje, jaki sposób doskonalenia zawodowego rzeczywiście je rozwija.

Nowa publikacja IBE PIB pokazuje, jaki sposób doskonalenia zawodowego rzeczywiście je rozwija

Czym jest model doskonalenia nauczycieli specjalistów?

Model opiera się na cyklu uczenia się przez doświadczenie Davida Kolba. Był przeznaczony dla logopedów, psychologów, pedagogów specjalnych, pedagogów i terapeutów pedagogicznych. Szkolenie miało cztery etapy: e-learning (25 modułów w 5 programach), warsztaty online (1080 spotkań w 45 grupach), własną interwencję w szkole oraz refleksję nad jej efektami.

Jak zbadano skuteczność szkoleń?

Model oceniono na dwa sposoby: ewaluacją opartą na teorii (TBE) oraz badaniem w schemacie pretest – posttest – follow up. W głównym pomiarze wzięło udział 478 nauczycieli specjalistów. Badacze sprawdzali zmiany w czterech obszarach: postaw wobec edukacji włączającej, poczucia własnej skuteczności, wiedzy i umiejętności oraz kreatywności.

Jakie są najważniejsze wyniki?

Program przyniósł pozytywne zmiany we wszystkich badanych obszarach. Największe przyrosty odnotowano w wiedzy - zarówno deklaratywnej, jak i proceduralnej- oraz w kompetencjach praktycznych i refleksyjnych. Uczestnicy częściej indywidualizowali nauczanie, współpracowali z innymi specjalistami i skuteczniej reagowali na zachowania trudne. Najczęściej wybieraną interwencją było reagowanie na zachowania zakłócające lekcję: specjaliści zrealizowali ją 375 razy, docierając do 3130 nauczycieli i 15 477 uczniów.

Co decyduje o skuteczności doskonalenia?

Kluczowe okazało się zaangażowanie. Im więcej modułów, warsztatów i interwencji uczestnik zrealizował, tym bardziej wzrosły jego kompetencje. Ważny był też etap wdrożeniowy: dopiero sprawdzenie nowych metod we własnej szkole pozwoliło je utrwalić. Najwięcej zyskali nauczyciele z krótszym stażem i pracujący w szkołach ogólnodostępnych.

Publikacja dostępna jest tutaj.

Publikacja dostępna jest tutaj

<https://ibe.edu.pl/pl/aktualnosci/3964-model-doskonalenia-nauczycieli-specjalistow-czyli-uczenie-sie-przez-doswiadczenie>